

Baltagul **-demonstratie ca este roman-**

Mihail Sadoveanu (18880-1961) a fost cel mai mare povestitor scriitor al nostru. Opera sa cuprinde mai mult de o suta de volume cu o tematica diversa: istoria Moldovei ("Fratii Jderi"), natura patriei ("Tara de dincolo de negura"), viata monotona a oraselor de provincie ("Locul unde nu s-a intamplat nimic"), obiceiurile pastoresti (Baltagul).

Temele sale predilecte sunt istoria Moldovei si viata oamenilor simpli.

Baltagul este un considerabil roman mitic deoarece are la baza mitul pastoral din balada Miorita: conflictul economic intre ciobani urmat de moartea unuia dintre ei.

Opera este un roman monografic deoarece prezinta viata si obiceiurile muntienilor sub toate aspectele: datini, traditii, conceptii despre viata, etc.

Romanul are un caracter initiatic pentru ca unul dintre personaje - Gheorghita – strabate drumul cunosterii, se maturizeaza treptat prin experientele acumulate.

Nechifor Lipan, pastor instarit din Magura Tarcaului, pleaca la Dorna sa cumpere oi dar nu se mai intoarce acasa. Banuind ca a fost ucis pentru bani, sotia sa, Vitoria, porneste in cautarea lui. Alaturi de fiul sau, Gheorghita, Vitoria reface drumul si ii gaseste ramasitele pamantesti ale lui Nechifor intr-o rapa. Ea reuseste sa-i gaseasca pe presupusii asasini, si ii determina sa marturiseasca crima.

Romanul este o specie a genului epic in proza cu o actiune complexa desfasurata pe mai multe planuri, cu personaje numeroase, si cu conflicte sociale sau psihologice.

Firul central al actiunii este alcatuit din drumul Vitoriei: pregatirile pentru plecarea la drum alaturi de Gheorghita pentru a-si gasi sotul, nunta si botezul intalnite in drum, marturisirea crimei.

Exista actiuni retrospective: relatarile Vitoriei despre viata alaturi de Nechifor Lipan realizate prin monologul interior si refacerea traseului strabatut de Nechifor din marturisirile oamenilor.

Sunt numeroase conflicte: conflictul social (imprumutat din balada Miorita) si altele psihologice. Unul dintre conflictele psihologice bine evidentiata de narator se gasesc in expozitii: asteptandu-si sotul, Vitoria traieste sentimente contradictorii care penduleaza intre increderea lui Nechifor si presimtirile care o asalteaza.

Alt conflict psihologic evidentiata in roman este lupta interioara din constiinta asasinului intre sentimentul vinovatiei si speranta ca nu va fi descoperit. El se rezolva prin marturisirea crimei.

Vitoria este personajul principal al actiunii, ea participa la toate momentele subiectului. Personajul ei intruchipeaza o femeie simpla, de la tara, dar care stie sa se descurce in orice situatie datorita inteligentei, curajului si abilitatii pe care le are. Ea este o sotie fidela lui Nechifor si o mama buna pentru Minodora si Gheorghita.

Nechifor Lipan este personajul secundar, sotul Vitoriei. Nechifor reprezinta omul matur, gospodar, echilibrat, care are grija de casa si de familia sa. Datorita muncii, viata sa era prospera, negotul cu oile aducandu-i un venit important. Este personajul absent, portretul lui fiind realizat retrospectiv din relatarile Vitoriei si ale celor care l-au cunoscut.

Gheorghita este fiul Vitoriei, singurul sprijin pe durata calatoriei. La inceput, el este prezentat ca un copil ce sta pe langa casa pentru a invata tainele oieritului. La capatul drumului, el trece de la inocenta la maturitate.

Minodora, fiica Vitoriei, este o fata gata de maritis, care isi ajuta mama la treburile gospodaresti.

Calistrat Bogza si Ilie Cutui sunt asasinii lui Nechifor. Ei intruchipeaza personaje cu caracter josnic, dispusi a savarsi o crima cu scopul de a fura banii si oile victimei.

Romanul are o tenta psihologica importanta: crima infaptuita in vederea castigului care va fi in final descoperita.

Baltagul are toate trasaturile speciei care ii apartine. Este un text epic cu o actiune construita pe baza celor cinci momente ale subiectului. Expozitiunea consta in prezentarea locurilor si a personajelor. Intriga este alcatuita din ingrijorarea Vitoriei pentru sotul ei. Desfasurarea actiunii este constituita din plecarea la drum alaturi de fiul sau, Gheorghita, si gasirea ramasitelor pamantesti ale lui Nechifor. Punctul culminant il reprezinta marturisirea crimei infaptuita de cei doi criminali iar deznodamantul o infatiseaza pe Vitoria cu planurile ei de viitor.

Modul de expunere dominant este naratiunea. Dialogul are si el rol in caracterizarea indirecta a personajelor iar descrierea prezinta locurile si aspectul fizic al personajelor. Naratiunea este modul de expunere prin care se realizeaza fapte si intamplari intr-o succesiune logica. Descrierea este modul de expunere prin care se infatiseaza trasaturile caracteristice ale unor obiecte, privelisti, fenomene din natura, chipuri de oameni, stari sufletesti. Dialogul este modul de expunere ce consta in convorbirea dintre doua sau mai multe personaje.

Baltagul este un roman ce ofera o imagine ampla asupra vietii, avand in acelasi timp si un puternic caracter moralizator.